

cundum esse: sed separatas a materia secundum rationes. Et metaphysica considerat res separatas a materia et secundum esse et secundum rationem. Idem vult commentator magis expresse: quod theoretice scientie id est speculative sunt alius scientiis desiderabiliores: et metaphysica theoreticis.

Somnis substantia est mobilis physica est philosophia prima sed si aliqua substantia est immobilis illa est prior et scientia de illa est prior quam physica.

De ente per accidens non est speculatio.

Entium quedam sunt semper: quedam frequenter quedam autem raro. et ista sunt entia per accidens et casualia et fortuita: ex quo habetur quo omnia non conveniunt ex necessitate.

Bonum et malum sunt in rebus verum et falsum in anima vel in mente.

Ens quoddam est per se quoddam per accidens.

Entium per se aliud est in anima aliud extra animam. **E**ns extra animam dividit. in decem predicamenta que sunt: substantia quantitas. etc.

Aristoteli primo physicorum questio. ne prima in responsione ad primum argumentum dicitur quod duplex est ens per accidens quoddam enim est cuius unio non habet causas per se et determinatas ut homo albus. et de tali loquitur Aristoteles. vi. metaphysice. dicens quod de ipso non potest haberi scientia: aliud est ens per accidens cuius unio habet causas per se et determinatas sicut corpus mortale cum mobilitas inest mobili per principia intrinseca eius. et de tali ente per accidens potest haberi scientia.

Commentatoris.

Naturalia sunt in quorum diffinitione accipitur ens in materia.

Diuvina sunt in quorum diffinitione accipitur deus.

Doluntaria in quorum diffinitione accipitur voluntas.

Licet omnes scientie nobiles sint tamen scientie

divina nobilior est omnibus aliis: quia subiectum eius est nobilior subiecto omnium aliarum scientiarum.

Res immobiles diuine: sunt cause rerum diuinarum mobilium in deo corporum celestium.

Septimum metaphysice

Accidentia non sunt entia nisi quia sunt entia

Substantia est prior accidente cognitione diffinitione et tempore.

Materia non est quid: nec quantum: nec quale nec aliquid eorum quibus ens est determinatum.

Disciplinam fit omnibus per magis nota nobis.

Diffinitio est oratio indicans quid est esse rei per essentialia.

Diffinitio accidentium fit per per aditamentum. scilicet substantie: unde accidens diffinitur per aliquod extraneum a sua natura scilicet per substantiam.

Complexiuorum. id est complexorum non est diffinitio sed simplicium terminorum.

In entibus per se idem est quidditas et habes quidditatem.

Omne accidens concretum duo significat. scilicet formam accidentalem et subiectum eius. sicut album significat albedinem et subiectum eius. scilicet albedinis.

Omnia que sunt: sunt vel a natura: vel ab arte: vel a casu.

Materia est qua res potest esse vel non esse. Et sanitate in anima: fit sanitas in corpore.

Materia non fit nec forma: sed compositum totum.

Particulare generat particulare: sed vniuersale nec generat nec generatur.

Vniuersalia non sunt separata secundum esse a particularibus. ut voluit plato: sed sunt in eis secundum esse: quia predicantur de eis quidditative. vel predicati one dicente: hoc est hoc.

Omnis predicatio est a forma.

Omnes partes diffinitionis sunt forme.

Natura humana non est nisi in his carnib⁹
 ⁊ in his ossibus.

Generans ⁊ generatū cōueniunt in specie:
 ⁊ sunt vniuoca.

Sperma facit ad generationem: sicut ars ad
 artificialia.

Diffinitio est sermo habens partes.

Nihil conuenit vno tantū nomine diffiniri.

Singularium non est scientia nec diffinitio:
 quia quando recedant a sensu: nescit vtrū
 sint vel non sint.

Materia secundum se est ignota.

Nihil aliud oportet esse in diffinitione nisi
 genus ⁊ differentias.

Diffinitio est vna per vltimā differentiam.

Ex duobus entibus in actu non fit tertium.

Actus separat ⁊ distinguit.
Forma est causa essendi rebus. vnde for /
 ma dat esse rei.

Cōmentatiois.

Individuū substantie est prius indi /
 uiduo a cōcidentium.

Substantia individua ⁊ demonstrata nō est
 vna nisi per formam.

Forma est prior in esse quā materia ⁊ quam
 compositum: quia materia vel compositū
 nihil est actu nisi per formam.

Sicut in corpore formato non congregant
 due forme simul in actu: sic nec in anima.

Impossibile est quod forme separ ate trans /
 mutant aliquam materiam immediate: quia
 nihil transmutat materiam nisi corpus.

Causa multiplicationis individuorum ab
 vno generante est multiplicatio materialū
 in parte: in quas agens agit.

Proprium est substantie inter omnia pre /
 dicamenta: vt ante substantiam generatā
 sit alia substantia agens sibi similis: sed
 non est necesse vt ante qualitatem gene /
 ratam sit alia qualitas agens: sed est aliud
 ante qualitatem quod est potentia quale
 scilicet materia.

Materia non cognoscitur per se sed per for /
 mam.

Quiescit rem nullum nomen imponit ei

quia nūllus inponit nomē ei quod nescit
 vnde habemus q̄ rebus tantum nobis
 notis nomina tantum imponimus.

Forma non est elementum nec ex elemētis:
 sed substantia addita elementis. ⁊ demō /
 cit Aristoteles.

Octauū metaphisice.

Materia substantie sensibiles mate /
 riam habent.

Triplex est substantia scilicet materia: forma
 ⁊ compositum.

Substantia id est forma substantialis dat esse
 rei.

Diffinitiones quedam sunt per materiam:
 quedam per formam: quedaz per vtrūq̄.
 ⁊ ille tantū sunt perfecte.

In separatis a materia idem est quiditas ⁊
 habens quiditatem: sed in alijs non sunt
 idem sed differunt.

Forme: species: ⁊ diffinitiones: sunt sicut
 numeri: quia sicut in numero addita vni /
 tate vel ablata non manet eadem species:
 sed alia ⁊ alia. sic ablato vel addito aliquo
 in diffinitione speciei ⁊ forme rerum: nō
 manet eadem res sed variatur.

Item sicut numerus non suscipit magis ⁊
 minus: sic nec diffinitiones: nec species
 nec forme nec magis nec minus suscipiūt

Licet omnium sit causa materia prima: tū
 cuius licet est materia propria.

Si agens fuerit diuersum ⁊ materia diuersa
 compositum etiam erit diuersum.

Forsan quedam naturalia non habent ma /
 teriam: vel si habent non habent talē qua
 lem generabilia ⁊ corruptibilia sed solum
 habent materiam mobilem secundum
 locum.

Non omnium est materia sed quorum est
 generatio ⁊ transmutatio adinuicem: quia
 quecunq̄ transmutari non possunt non
 habent materiam.

Causa vnitatis diffinitionis est: q̄ vna pars
 eius est vt materia: alia vero vt forma: s;
 causa vnitatis materie ⁊ forme nō est nisi
 q̄ vnum eorum est in potētia: aliud vero